

Waarom

Begin van de waterschappen

13^e eeuw

Veilig

Voldoende

Schoon

Hier staan we vandaag

↓

2025

?

Waterschappen faciliteren de ruimtelijke ordening door water en bodem te sturen

Wat is de rol van waterschappen in de toekomst?

HHNK staat voor keuzes en beslissingen over investeringen die vaak pas over jaren gerealiseerd zullen zijn, die een lange levensduur hebben en die impact hebben op burgers, boeren en bedrijven.

Om toekomstbestendige keuzes te maken, werkt HHNK aan de Toekomstvisie 2050+. In fase 1 – waarvan deze praatplaat een samenvatting is – kijken we naar de buitenwereld: wat gebeurt er nu en hoe kan dit zich in de toekomst ontwikkelen. In latere fases beoordelen en besluiten we wat HHNK moet, kan en wil doen en hoe dit doorwerkt in de verschillende programma's.

Proces & model

Het proces van de Toekomstvisie 2050+ bestaat uit vijf fasen. In de eerste fase verkennen we de buitenwereld: wat speelt er nu al dat relevant is voor het werk van HHNK (trends) en hoe kan de wereld er richting 2050 en verder uitzien (scenario's). De scenario's zijn geen voorspellingen of wensbeelden. We kunnen ze niet kiezen, maar wel als instrument gebruiken om de impact van verschillende mogelijke ontwikkelingen te doordenken. In fase 2 en 3 bouwen we voort op de inzichten uit de scenario's en denken we na over wat

HHNK richting 2050 moet, kan en wil doen (missie en opties). In fase 3 en 4 staan het opstellen en uiteindelijk vaststellen van de visie centraal. Ook denken we na over hoe we de visie kunnen bereiken. Hoe ziet de routekaart eruit en wat zijn de daarin zo belangrijke eerste stappen. De laatste fase draait uiteindelijk om het implementeren (bewegen) van de routekaart en om het blijven meten (welke signalen zien we die wijzen op een bepaald scenario en vragen om bijsturing).

Omgevingsverkenning

Missie

Optie

Routekaart

Bewegen

Meten

Scenario's

Visie

FASES TV2050+

FASE 1

Voorjaar '25

FASE 2

Najaar '25

FASE 3

Voorjaar '26

FASE 4

Najaar '26

FASE 5

n.t.b.

Omgevingsmodel

1. Geopolitieke spanningen

2. Complexiteit

3. Maatschappelijke tegenstellingen

4. Regionale Samenwerking

5. Digitalisering & AI

6. Digitale risico's en wetgeving

7. Economische druk

8. Arbeidsschaarste

9. Bevolkingsontwikkeling & -samenstelling

10. Klimaat

11. Biodiversiteit

12. Waterkwaliteit & -kwantiteit

13. Energietransitie

14. Circulaire economie

15. Ruimtedruk

Bevolkingsgroei en –ontwikkeling door migratie, energiezekerheid en de energietransitie, de beschikbaarheid van grondstoffen en technologieën, digitale veiligheid en internationale regelgeving en financiering (en meer) zijn relevant voor wat HHNK kan en moet doen op het gebied van schoon, veilig en voldoende water. De drijvende kracht achter deze ontwikkelingen is: **de geopolitieke situatie.**

Ook de toename van extreem weer, droogte, zeespiegelstijging, keuzes die gemaakt worden in de ruimtelijke ordening, de investeringslogica en maatschappelijke verwachtingen en keuzes hebben impact op wat HHNK richting 2050 en verder kan en moet doen. De drijvende kracht achter deze ontwikkelingen is: **klimaat-ontwikkelingen en –beleid.**

Zie bijlage “Trends & Scenario's 2050 en verder”

Scenario's

Scenario Dubai

Dit scenario verkent hoe de toekomst eruit kan zien als we in een wereld leven van geopolitieke samenwerking en klimaatadaptatie. Dit is een wereld van overschreden tipping points en hoogtechnologische oplossingen.

Kernelementen om over na te denken

Tipping points overschreden
Kleine klimaatveranderingen kunnen grote, onomkeerbare effecten hebben. Zo heeft het stoppen van de AMOC impact op weer, voedselzekerheid en leefomstandigheden.

Technologie gaat boven natuur
In de strijd tegen het water is gekozen voor technologische oplossingen. Ook al gaat dit onherstelbaar ten koste van flora en fauna.

Kennis & innovatie op hoog niveau
In de strijd tegen het water kijkt de wereld naar Nederland.

Bevolkingsgroei
Door klimaatverandering worden veel gebieden in de wereld onbewoonbaar. Mensen trekken daarom naar gebieden waar het wel leefbaar is.

Sturen in plaats van sturend
Water en bodem worden meer dan ooit naar de hand van de mens gezet.

Scenario Parijs

Dit scenario verkent hoe de toekomst eruit kan zien als we in een wereld leven van geopolitieke samenwerking en klimaatmitigatie. In deze wereld zetten we mondiaal vol in op het behalen van de klimaatdoelen van Parijs.

Kernelementen om over na te denken

Top Down verandering
Vanuit de hoogste politieke lagen in Europa worden veranderingen afgedwongen. Lokale politieke bezwaren worden terzijde geschoven.

Militaire dreiging
Vanuit de hoogste politieke lagen in Europa worden veranderingen afgedwongen. Lokale politieke bezwaren worden terzijde geschoven.

Focus op defensie en duurzaamheid
Overheidsuitgaven staan in het teken van defensie en klimaatmitigatie. Dit gaat ten koste van andere economische ontwikkeling en de algemene levensstandaard.

Grotere bevoegdheden EU
De Europese eenwording zet door waardoor de EU steeds machtiger wordt

Centralisatie waterschappen
In 1850 telde Nederland nog 3500 waterschappen. In dit scenario zijn de bestaande 21 waterschappen samengevoegd tot 1 enkele waterschap.

Scenario Jakarta

Dit scenario verkent hoe de toekomst eruit kan zien als we in een wereld leven van geopolitieke fragmentatie en klimaatadaptatie. In deze wereld maken het water en machtige bedrijven de dienst uit.

Kernelementen om over na te denken

Langdurige bestuurlijke en politieke impasse
De Europese Unie valt uit elkaar en in Nederland daalt het vertrouwen in de politiek sterk door o.a. uitblijvende beleidskeuzes.

Afname investeringen door klimaatrampen
Noord-Holland wordt getroffen door meerdere klimaatrampen, banken en verzekeraars ondersteunen bepaalde gebieden niet meer.

Krimp van de bevolking
Bewoners trekken weg uit (met name) laaggelegen delen van de provincie.

Sterke invloed Big Tech en Industrie
Big Tech en grote industriebedrijven hebben veel macht en eisen dat hun assets beschermd worden.

'Low tech' oplossingen
Er zijn weinig middelen en mogelijkheden voor hoog technologische oplossingen, dus worden low tech oplossingen ingezet.

Scenario Kopenhagen

Dit scenario verkent hoe de toekomst eruit kan zien als we in een wereld leven van geopolitieke fragmentatie en klimaatmitigatie. Dit is een wereld van een bottom-up beweging waarin duurzaamheid centraal staat.

Kernelementen om over na te denken

Bottom Up verandering
De grote aanpassingen in beleid die nodig zijn om klimaatverandering tegen te gaan, komen voort uit het stemgedrag en handelen van een nieuwe generatie.

(Periode van) Polarisatie
Veel Nederlanders voelen zich niet vertegenwoordigd in het nieuwe beleid. Dit leidt tot grote onvrede en teleurstelling.

Circulariteit, duurzaamheid en natuur
De samenleving staat in het teken van klimaatmitigatie met een focus op circulariteit, duurzaamheid en natuur.

Noordwest-Europese samenwerking
EU-structuren verzwakken. Nederland richt zich op omringende landen met vergelijkbare cultureel gedreven waarden voor politieke en economische samenwerking.

Stroomgebieden centraal
Water en bodem staan centraal en waterschappen kijken buiten de eigen grenzen naar stroomgebieden.

Zie bijlage “Trends & Scenario's 2050 en verder”